

(8) Peter moet eerst zaaien dan komen pas de bloemen.

Al zouden we in zo'n geval een werkelijk "volgroeide grammatikale zin" liever horen, zoals

(9) Peter moet eerst gezaaid hebben voordat de bloemen op kunnen komen, toch zijn we al blij, dat het antwoord op de waarom-vraag een ingewikkelder constructie dan nevenschikking door "en" vraagt.

Bovendien blijkt uit de antwoorden op deze vragen dat kinderen van de leeftijd van + 5 jaar wel degelijk langere zinnen dan van 5 tot 6 woorden kunnen produceren. Deze uitspraak is in haar tendentie misschien niet juist omdat alleen gevonden is dat kinderen van deze leeftijd gemiddeld deze zinslengte gebruiken. Voor een compensatieprogramma moet dan mijns inziens in de gaten worden gehouden dat individuele kinderen in concrete gevallen gemakkelijk zinnen van 10 tot 12 woorden aankunnen, zowel imitatief als spontaan.

Het grootste voordeel van het spelletje chronologisch rangschikken zien we in de volgende punten:

1. De kleuters brengen onder woorden wat ze zien.
2. Hier wordt creatief taalgebruik gevraagd.
3. Het is mogelijk dat de kinderen zeldzaam aanwezige transformaties (op die leeftijd! in dat milieu! zeldzaam aanwezige) gaan gebruiken om de verschillende relaties in het verhaaltje tot uitdrukking te brengen.

VON - INFORMATIE

ACHTERAF BEKEKEN EN VOORUITGEZIEN

de enquête over de VON-samenschooling 1970

Bij de laatste maaltijd op het Evert Kupersoord vonden de deelnemers een enquêteformulier naast hun bordje. De slotvraag luidde: wilt u deze enquête bij de administratie neerleggen? Van de 178 eters hebben 103 dat gedaan. De andere vragen waren hier en daar wat minder duidelijk, maar een paar conclusies kunnen we toch trekken.

Allereerst de vraag In welke tijd van het jaar moet de volgende conferentie plaatsvinden? Sommige gangers roepen hartstochtelijk ZO SPOEDIG MOGELIJK of WEKELIJKS of WANNEER DE TIJD RIJP IS - PLOTSKLAPS. Beste mensen, een conferentie-oord moet een jaar van tevoren besproken worden, maar misschien weet u daar iets op? De meeste stemmen gelden, en dat

zijn er 54; die zeggen dat de volgende conferentie het best weer in de paasvakantie kan vallen. 26 willen liever in de herfstvakantie, 6 in de kerstvakantie, en verder wordt het tobben van in het begin van de zomervakantie (2), tot juist aan het eind van de zomervakantie (4) of in ieder geval niet in de zomervakantie (1). Het zou wel interessant zijn te weten waarom de andere 240 VON-leden niet ingeschreven hebben (we hadden toen nog maar 500 leden, en we hebben er 60 moeten teleurstellen omdat er geen plaats voor hen was). Zouden die allemaal in het midden van de zomervakantie willen?

Bijna iedereen is vóór de informatiemap, vóór verschillende stromen en vóór vaste discussiegroepjes - met daarnaast meer gelegenheid tot praten met anderen, en nog meer zelf doen. Duidelijk is ook dat de discussieleiders het goed gedaan hebben. Een enkele moet wat eerder afkappen, maar de meesten mogen zo doorgaan.

Aan de vraag Welk onderdeel van de conferentie vond u belangrijk en waarom? hadden we nog een vraag moeten toevoegen: welke stroom volgde u? Want 49 vonden de A-stroom belangrijk, 19 de C-stroom, en 7 de B-stroom. Nu deden althans volgens onze papieren, 124 mensen mee aan de A-stroom, 49 aan de C-stroom, en 26 aan de B-stroom.

Heeft iedereen zijn eigen stroom belangrijk gevonden? In elk geval vonden 12 mensen alle onderdelen belangrijk, 12 het contact met deelnemers aan de andere stromen, en 2 de maaltijden. Het waarom is er alleen bij de maaltijden duidelijk uitgekomen: ze waren goed en toch voedzaam.

54 willen op de volgende samenscholing de A-stroom voortzetten, vooral in de richting van evaluatie van het Kohnstamm-programma, taalcompensatie voor alle leeftijden, en toetsen. 21 willen doelstellingen voor het moedertaalonderwijs gaan formuleren terwijl 10 zich willen wijden aan longitudinale leerstofplanning en alle problemen die daarmee samenhangen (dat zouden ook wel eens doelstellingen kunnen zijn). 21 anderen willen meer nadruk leggen op de praktijk: concrete lessituaties, instructiemateriaal, didactische research. 44 willen ook eens 'zelf doen' en dus een C-stroom volgen, 12 de B-stroom voortzetten. Als u deze stemmen optelt, merkt u dat sommige invullers veel willen.

Wat de VON moet doen na deze samenscholing, kan samengevat worden met INFORMATIE, COORDINATIE, ACTIE, PRESSIE. 23 mensen willen research coördineren en stimuleren, en van de VON een pressiegroep maken ter sanering van het moedertaalonderwijs; 18 willen vaart zetten achter VON-werkgroepen, 17 willen doelstellingen formuleren voor het moedertaalonderwijs, 16 informatie doorgeven zowel aan leden als aan onvonnens, 14 vinden dat er VERSCHRIKKELIJK VEEL moet gebeuren, en 6 willen het lijstje-Bolle '1) uitvoeren.

Bijbetalen voor een eventueel niet-volledig-gesubsidieerde conferentie wilt u van ??? tot ALLES WAT NODIG IS. Dat zou voor deze conferentie zo ongeveer honderd gulden geweest zijn.

De vraag die er niet op stond luidde soms: vond je de interne communicatie goed? U antwoordde: niet zo best, of: ja uitstekend.

U vroeg uzelf ook wel eens: heb je genoten? Wat u daar allemaal op antwoordde - het is te gek.

Dit is slechts een globaal overzicht van uw meningen en ideeën. De commissie die de volgende samenschooling organiseert zal alle nuances uitvoerig bestuderen. Wat daar uit voortkomt kan alleen maar goed en toch voedzaam zijn.

fie van dijk

- 1) Voorzover u het nog niet weet, het lijstje-Bolle houdt in: de VON moet
- 1) een startconferentie organiseren voor gecoördineerde taaldidactische research, en wel op korte termijn
  - 2) in samenwerking met een uitgeversmaatschappij het initiatief nemen tot het uitgeven van een goed jeugdtijdschrift
  - 3) het initiatief nemen tot het organiseren van applicatiecursussen voor moedertaalleraren (allereerst bij l.b.o. en m.a.v.o.)
  - 4) het initiatief nemen tot het instellen van een VON-keur voor moeder-taalmethodes.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

23 april 1970, Hilversum

Beschaafd kwink slaand opende voorzitter Ten Brinke de vergadering: een school waar de heren Zaat, Eitjes en Hom aan verbonden zijn, moet wel een vruchtbare omgeving vormen. Dat dit ook zo was, blijkt uit dit verslag. De voorzitter deelde mee dat het ledental tot 600 was opgelopen; de voorzitter van de nieuwe conferentiecommissie (roepnaam Cocon) wordt mevr. Dana Constandse.

De secretaris gaf een jaaroverzicht. Drie belangrijke gebeurtenissen: de koninklijke goedkeuring, Moer en de conferentie, maakten de VON volwassen.